

САЙТ «КОЗАЦЬКОГО КРАЮ» В ІНТЕРНЕТІ
WWW.COSSACKLAND.ORG.UA

Козацький край

№ 2 (132),
лютий 2024 року

УКРАЇНА

СОТНІ РОКІВ НА ЗАХИСТІ ВІД АГРЕСОРІВ!

СВІТЛО ПЕРЕМОЖЕ ТЕМРЯВУ!

ФОТОФАКТИ

Мистецтво й історія: два в одному...

На знаменитому Венеційському карнавалі, який цього року проходив з 29 січня по 13 лютого, фурор викликала костюмована трійця з Мілана. Крістіана Перетто вгадала, замовивши для себе, а також для брата і його друзини витонченої роботи перуки, виготовлені з білого паперу майстринею з Черкас Асею Козіною. Дорогу з Черкас до Італії перуки долали цілих три місяці, з пригодами на українській митниці і загадковим щезанням на італійській пошті. Втім, як і має бути з одним із найкрасивіших і найзагадковіших свят Європи, яке відзначається вже 900 років.

Тим часом, відомий київський художник-баталист Артур Орльонов написав портрет старшини війська УНР Оникія Богуна, - тим самим зробив добру справу в популяризацію суто української історії. Портрет нащадка знаменитого козацького роду Богунів, який має витоки з Бубнової Слобідки на Золотоніщині. Серед багатьох славних справ Оникія Богуна - було і створення товариств «самостійників» (це в далекому 1905 році) у Чорнухах і Золотоноші на Лівобережжі Дніпра.

Як казав ще один наш знаменитий земляк: «І чужому научайтесь, і свого не цурайтесь...»

ФІНСЬКІ ЧОВНИ: ВІД ВОЛОНТЕРІВ ЛІВОБЕРЕЖЖЯ ЧЕРКАЩИНИ - СПЕЦПРИЗНАЧЕНЦЯМ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ПЛАЦДАРМУ ХЕРСОНЩИНИ

Два човни доставлені днями із Золотоніщини безпосередньо на базу підрозділу спецпризначенців, об'єднання яких на лівому березі Дніпра на півдні Украї-

ни регулярно ламають зуби російські окупанти...

Серпень минулого року. В українських та світових новинах з'являється інформація про взяття плацдарму

на лівому березі Дніпра, північніше Олешок на Херсонщині. Тоді нашим військовим вдалося просунути вглиб тимчасово окупованої ворогом території майже на кілометр та закріпитися. Цьому передувало бойовий рейд спецпризначенців одного із полків Сил спеціальних операцій. Кілька бойових груп на легких човнах зуміли обійти російську систему оборони на лівому березі Дніпра, витіснити ворога до села Козачі Лагері і відкинути його на більш ніж два кілометри від берега Дніпра вглиб суші.

Для проведення таких операцій потрібні сучасні човни та потужні двигуни. На той час військовий полк ССО мали лише металеві човни. Вони важкі, а у випадку потрапляння на вибуховий пристрій човен відразу отримував пошкодження, які ставлять будь-яку операцію під загрозу зриву. Дізнавшись про термінову потребу воїнів ССО у плавзасабах, благодійний фонд

«ЗолоHelp» відразу ж звернувся до своїх друзів-донорів – сільгоспвиробників Золотоніщини. За тиждень було зібрано кошти – пів мільйона гривень і придбано два сучасних човни Whaly 435 та один потужний двигун Parsun (другий двигун спецпризначенці отримали з Черкас).

Фінські човни Whaly (у перекладі – «Китоподібний») чудові тим, що виготовлені із надміцного пластику, який дозволяє їм бути легкими і в той же час стійкими до ушкоджень, а пробірки корпусу можна швидко «латати» в польових умовах. Двигун потужністю 50 кінських сил – малощумний, проте може розвивати швидкість човна із екіпажем до 35 км/год, що робить його маневрним та майже недосяжним для ворога.

СТОВ «Перемога», що входить до інвестиційної групи «Time» - одне з тих підприємств, яке постійно долучається до благодійних

ініціатив благодійної організації «ЗолоHelp», зокрема й нинішньої. Лише протягом минулого року господарство спрямувало на таку допомогу майже 3 мільйони

гривень, а від початку повномасштабної війни допомогло військовим та тим, хто постраждав від війни більш ніж на 5 мільйонів гривень.

НА ЧЕШЬ ПОВСТАНСЬКОГО ОТАМАНА ЧУЧУПАКИ У ХОЛОДНОМУ ЯРУ ПРОВЕДУТЬ ТУРИСТИЧНІ ЗМАГАННЯ

Туристичне змагання імені Василя Чучупака повертається! Холодний Яр чекає, щоб випробувати 80 сміливців віком 16-45 років на витривалість та вміння орієнтуватися на місцевості у перші дні березня – через 129 років після дня народження славетного повстанського отамана (1895р.н. – 1920 р.с.)

Маршрут довжиною 60 км та 12 годин заплановано до походу. Маршрут, який підкорить лише найсильніший. Кожен має бути готовим до випробувань, адже в Холодному Яру ніколи не буває просто. Лише з надійними людьми команди поруч можна подолати складний шлях.

Холодний Яр – історичне місце, де були найбільші повстання в історії України. Змаг – чудова можливість побачити легендарний Яр у його весняній недоторканій красі...

Захід відбувається за підтримки Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської ОДА.

Малюнок Юрія ЖУРАВЛЯ

НАЩАДОК ОЧІЛЬНИКА БРИТАНІЇ, ЯКИЙ ОГЛОСИВ ВІЙНУ ГІТЛЕРУ, ПЛІВ МАСКУВАЛЬНУ СІТКУ ДЛЯ ЗСУ В КАНЕВІ

У лютому Тарасову Гору у Каневі відвідав посол Великої Британії в Україні Мартін Гарріс. Щиро вклонився Кобзарю, плів маскувальну сітку для українських бійців на фронт, з захопленням прослухав екскурсію від Світлани Брижницької...

Символізм події – те, що в знаковому для українців місці побував не просто посол дружньої держави, яка свого часу мала ключову роль у перемозі над нацистами Гітлера. Маскувальну сітку для ЗСУ, яка воює проти рашистів, плів прямиий нащадок людини, яка від імені Великої Британії оголосила Гітлеру війну: Гарріс - онук прем'єр-міністра Великої Британії, Чемберлена - попередника Черчілля на цьому посту (1937-1940).

У ЗОЛОТОНОШІ ВІДЗНАЧИЛИ 104-У РІЧНИЦЮ ПЕРЕМОГИ ЧОРНИХ ЗАПОРОЖЦІВ НАД МОСКОВИТАМИ

«У символічному місці у знаковий день мав честь вручити нашим захисникам державні й обласні відзнаки, - написав у своєму телеграм-каналі 15 лютого очільник Черкаської ОВА Ігор Табурець. - Рідним загиблих героїв передав посмертні ордени «За мужність» III ступеня...»

Символічним місцем керівник області назвав місцевість між річкою та старовинним собором у Золотоноші, де рівно 104 роки тому відбувся переможний бій полку Чорних запорожців Армії УНР проти московських більшовиків.

Серед відзначених у цей знаменний день були бійці сучасної 72-ої окремої механізованої бригади ЗСУ, яка носить почесне найменування в честь героїв минулого - Чорних запорожців. До заходу за дорученням Головнокомандувача ЗСУ Олександра Сирського, який свого часу командував 72-ю бригадою, долучився начальник Центрального управління із психологічної підтримки персоналу ЗСУ, генерал-майор Олександр Голоднюк.

«Тут, у Золотоноші, чорні запорожці рівно 104 роки тому здобули блискучу перемогу над московськими більшовиками. Попри чисельну нерівність сил. До того війська УНР Першого зимового походу пройшли практично всю

Черкащину, вичищаючи звідси більшовиків.

Тепер наша черга - відстояти здобуте, українську незалежність і свободу. Захистити державу від російських окупантів. Здолати ворога - і зовнішнього, і внутрішнього», - зазначив Ігор Табурець.

Заходи відбувалися біля пам'ятника, встановленого у 2016-му році в Золотоноші на місці славетного бою, у якому українці здобули блискучу перемогу над московитами. Бій, що відбувся 15 лютого 1920 року під мурами старовинного Свято-Успенського собору та на кризі річки Золотоношки, став фактично крайньою точкою Першого зимового походу.

Збереглися детальні свідчення про ті події - спогади командира Чорних запорожців полковника Петра Дяченка. До боїв за Золотоношу «чорношличники» пройшли через всю сучасну Черкащину, звільняючи її міста і села від більшовиків. За три дні до форсування Дніпра штурмом взяли станцію Бобринську і місто Сміла. На станції спільно з полком «мазепинців» захопили 11 більшовицьких залізничних потягів - інтенданту цілого фронту «червоних»! Серед трофеїв Чорні запорожці мали 60 верхових коней, полкові гармати, рушничні набої, багато одягу та іншої

амуніції - 80 возів з трофеями було відправлено на Білозір'я. Майже 250 червоноармійців, взятих у полон в Смілі, привели у Вергуни і вишикували на майдані. Порадивши більше ніколи не попадатися, усіх, окрім комісарів, відпустили на чотири вітри...

Переночували в Думанцях, 13 лютого рушили через Худяки до Дніпра. Оскільки Лівобережжя тоді відносилось до Полтавщини, місцеві піджартувували над подолянами - казали, що їм буде тяжко, бо вони не вмійють їсти галушки, а на лівому березі не варять мамалигу. Коли ж переходили Дніпро по кризі, стали серйозними і заспівали «Ще не вмерла Україна...»

14 лютого полк Чорних запорожців отримав наказ штурмувати Золотоношу. Для цього «чорношличників» підсилили двома кінними сотнями - імені Петра Сагайдачного та імені Костя Гордієнка.

Ось як пише про подальші події полковник Петро Дяченко, який керував штурмом Золотоноші: «15 лютого. О 5-й ранку, залишивши в Деньгах табір і частину важких кулеметів, вирушили на Золотоношу. Вислав 2-гу сотню, аби зайняла станцію та розвідала, які сили в місті. Сотник Божко з чотою і підривним матеріалом отримав завдання

зірвати залізничний шлях Золотоноша - Пирятин. О годині 7-й ранку полк підійшов до міста. Станція вже в наших руках. Охорона разом з комендантом захоплена в полон. Від полонених довідалися, що в місті перебували два відділи особливого призначення - силою до 500 людей, з кулеметами. Гармата стала на позицію біля станції.

3-тя та 4-та сотні під команду поручника Карліса Броже пішли слідом у місто на ризях. Решта полку під мою команду - за ними. Без пострілу курінь Броже в'їхав до міста. Довідавшись, що будинок гімназії зайнятий червоними, курінь почав його обстрілювати, але раптом з вікон протилежних будинків відповіли пострілами. Курінь почав відходити, залишивши вбитих козаків, що в Чорному полку було ганьбою. Я вислав на допомогу 2-гу сотню, решту 1-ї та сотню ім. Сагайдачного, наказав спійшитися і наступати в пішій лаві, аби відбити вбитих.

Штаб полку з останнім запасом, а властиво моїми ординарцями (12 шабель) та Гордієнківською сотнею (17 шабель), залишився при в'їзді до міста... Спішені сотні відтіснили ворожу піхоту і дійшли до собору (Свято-Успенського - ред.) В цей час штаб полку заатакувала ворожа піхота силою 50 - 60 багнетів, яка берегами непомітно зайшла в тил і вийшла на неповних 100 метрів від штабу...»

У тому бою біля стін собору Петро Дяченко мав коротку «персональну дуель» з командиром червоних - вони вистрілили один в одного практично водночас, при цьому комісар загинув, а полковник Чорних запорожців отримав поранення. В цей час підоспіли ординарці Дяченка - під їхніми шаблями більшовики почали втікати через Золотоношку.

Ось як пише про втікаючих московитів полковник

Дяченко: «На льоду, ковзаючи, почали падати, і я з ординарцями мав можливість зробити показову стрілянину по рухомих цілях. Нахабний відділ був перебитий до одного.

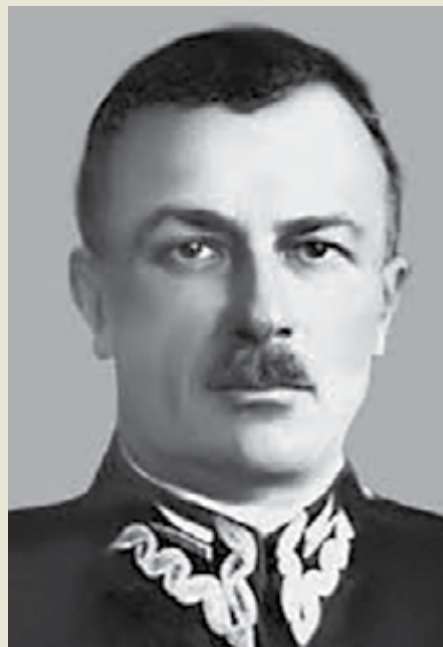
Половина міста по річку була в наших руках, а друга - в большевиків. Наступати в пішому ладі, і то в лоб, я не хотів, а в кінному ладі не міг, бо вислані патрулі не могли вишукати переходу через річку, яка розлилась і замерзла. Протримавши свою половину міста до вечора, полк виру-

шив назад у с. Деньги... Полк мав втрати: чотирьох козаків убитими, трьох пораниених та 9 пораниених коней. Ворог зазнав до 100 чоловік втрат.

Наступного дня, 16 лютого війська Армії УНР отримали наказ покинути Лівобережжя і відвернути на захід - місію переможного Першого Зимового походу, під час якого підрозділи Армії УНР протягом 6 місяців з боями пройшли понад 2500 кілометрів, було виконано...

Замість післямови...

Полковник Петро Дяченко — автор спогадів і командир переможного бою за Золотоношу, все життя віддав боротьбі проти імперських потуг Москви. Помер 1965 року за тисячі кілометрів від рідної Полтавщини і похований у місті Савт-Баунд-Брук (штат Нью-Джерсі, США). Карліс Броже, учасник бою за Золотоношу у лютому 1920 року, наприкінці того ж року повернувся до рідної Латвії і очолював поліцію одного з повітів на кордоні з Естонією. Після окупації Москвою країн Балтики у 1940 році, звинувачений у «антирадянській діяльності» і вбитий окупантами...

1918 року осколки розваленої Російської імперії були охоплені полум'ям війни. З нього мала всі шанси постати, мов Фенікс з попелу, могутня і вільна держава Україна... На це сподівалися й українці по всьому світу – в першу чергу, козаки українського походження з так званого Малинового клину (Кубань) та Зеленого клину (далекосхідні Амурська й Сахалінська області, Приморський, Забайкальський і Хабаровський край). Взимку 1918 року на Кубані нарада членів Законодавчої Ради ухвалює резолюцію про прилучення Самостійної Кубанської Народної Республіки на федеративних умовах до України. Тієї ж зими, місяцем раніше відбувся Другий Всеукраїнський Далекосхідний з'їзд, депутати якого проголосили Зелений Клин частиною України. Щоправда, на наступному з'їзді у квітні того ж 1918-го вони проголосили створення вже цілком незалежної держави – Української Республіки Далекого Сходу, з прем'єром Юрієм Глушком-Мовою на чолі та з власним українським козацьким військом, головним отаманом якого був призначений Борис Хрещатицький (забігаючи наперед, скажемо – під час Другої світової йому судилося стати національним героєм Франції і командувати французьким ескадром у боях проти гітлерівців).

У прагненні до єдності з вільною Україною і на Кубані, і на Далекому Сході рушіюю силою виступило козацтво. 1920-21 роки здавалося б, поставили крапку у його вільних змаганнях по всій території колишньої імперії, землі якої майже всі підігнали під себе більшовики. Та в самому центрі України ще билися за волю козаки Холодноярської республіки – 25 сіл перебувало під постійною опікою її загонів. Зрештою, був придуманий і опір Холодного Яру. Здавалося, що настало повне «торжество ленінських ідей», підкріплене концтаборами і розстрілами для останніх, хто був проти...

Та взимку 1924 року на Далекому Сході вибухнуло нове потужне повстання проти більшовиків, так зване «Зазейське» – його кістяком стали амурські козаки, величезна кількість з яких була вихідцями

з України. Створена повстанцями кількатисячна козацько-селянська «Амурська армія» взяла під контроль майже стільки ж населених пунктів, як і Холодноярщина – 20 сіл і станиць, не рахуючи хуторів. Командував Амурською армією козацький отаман Микола Корженевський, який народився поблизу Канева на Черкащині. До повстанського війська пішли всі його брати – так само, як брати Чучупаки у рідній Корженевській Україні, вони стали на бій проти більшовиків...

Як і в селянських антибільшовицьких збройних виступах по всій Україні, спровокували Зазейське повстання утиски владою селянства і введення надзвичайно високих податків. За рік селянській родині амурських козаків треба було здати державі податок, що дорівнював вартості мінімум п'яти коням. Родини, у яких було від 5 до 10 дітей, влада прирікала на голод... Комісарам продагонів, які восени і в грудні 1923 року тинялися краєм, здираючи «заборговану» козаками данину червоної диктатурі, нічим було крити у своїх виступах перед зігнаними на сходки. Байки про «землю – селянам!» на Амурі не мали вдячних слухачів – бо тут і так кожен козак мав чималий земельний наділ, та ще й замість податків розплачувався за нього своєю службою у війську. Амурські козаки зобов'язані були охороняти майже 2,5 тисячі кілометрів державного кордону, за першим покликком вирушати на чергову війну з власним конем, амуніцією і зброєю, а в мирний час – валити ліс, забезпечуючи будматеріали для військового будівництва на кордоні і паливо для казенних пароплавів. Лівова доля амурських козаків свого часу прибула на Далекий Схід «по переводу» з Кубанського козацтва, яке, у свою чергу, в більшості своїй складалося із вихідців з України. Так 1901 року потрапила до станиці Миколаївської Амурської області й козацька родина Івана та Єлизавети Корженевських, які довгу подорож починали з рідного села Решітки Прохорівської волості Золотоніського повіту Полтавської губернії. Всі їхні діти теж були народжені у Решітках, частина з них прибули до Росії вже в дорослому віці – хлопці носили козацькі мундири і були готові до війни будь-якої миті...

Старий Іван Корженевський помер 1914 року – йому не судилося бачити, як сини йтимуть на фронт Першої світової і підніматимуть повстання проти більшовиків. Один з Іванових синів, 25-річний старший урядник Першої сотні Першого Амурського полку Тимофій Корженевський, загинув у липні

1916 року в Карпатах, у боях проти австро-німецького війська. Інший, 36-річний Семен, який мав медаль за російсько-японську війну, за невияснених обставин загинув у Китаї у 1922 році.

Ще п'ятеро Корженевських, сьорбнувши лиха перших років більшовицького правління і не визнавши нової влади, жили на території китайської Манчжурії, готуючись до слушної хвилини, щоб спробувати вибороти колишню козацьку волю.

Така нагода трапилася в грудні 1923 року: отримавши повідомлення про антибільшовицькі збройні виступи селян в окремих селах Амурської області, нарада емігрантської «Амурської військової організації» у «вільному» Харбіні вирішила: настав час для рішучих дій. Двоє братів-селян з Тамбовки взяли на себе місію «контррозвідки»: під виглядом ветеринарних фельдшерів вони об'їхали багато населених пунктів, збираючи інформацію про настрої селян і готуючи їх до організованого виступу. 4 січня 1924 року група з 200 козаків перейшла радянський кордон і вступила у перший бій з прикордонниками. Це власне й було все «закордонне вторгнення», про яке пізніше трубили більшовики. Вони розповідали про білоемігрант-офіцерів, недобитих дворян та їхніх закордонних союзників і про зброю, привезену начебто аж зі США. Та розсекречені документи ГПУ свідчать зовсім про інше: серед прізвищ учасників – жодного, хто мав би титул дворянина або військового звання, вище від унтер-офіцера і жодного іноземця. Натомість

Це фото, зроблене 20 січня 1916 року Тимофієм Корженевським надіслав дружині з фронту. Через декілька місяців старший урядник 1-ї сотні Першого Амурського козацького полку загине в Карпатах у бою проти німців...

– декілька вчителів і священників, тисячі козаків і селян, а серед зброї – переважно мисливська, з якою на Далекому Сході звирів ганяли...

Загін, який перетнув кор-

АНТИМОСКОВСЬКЕ ПОВСТАННЯ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ РОСІЇ

дон, склався із загартованих козаків-фронтовиків, навколо них і почалося швидке створення повстанської армії – протягом буквально двох тижнів вона розрослася до 4-7 тисяч повстанців (за різними джерелами). Серед тих, хто прийшов з-за кордону, були і уродженці українського села Решітки, а останнім часом мешканці станиці Миколаївської, козаки Корженевські: 23-річний Микита, 26-річний Гнат, 51-річний Павло, та їхні брати Каленик і

Микола, яким судилося очолити збройне повстання. І Каленик, і Микола до переведення на Амур встигли послужити Кубанському козацтву, обидва воювали проти німців на фронтах Першої світової, обоє з фронту повернулися у чині козацьких вахмістрів (старших унтер-офіцерів). Саме уродженця Решіток 34-річного Миколу Корженевського козаки обрали головнокомандувачем «Амурської армії», а його 37-річний брат Каленик став правою рукою отамана і опікувався військовою скарбницею. Як згадують очевидці, «скарбниця» була звичайним мішком із зібраним емігрантами сріблом вагою понад шість пудів. За це срібло повстанці закупляли провіант у населення та боеприпаси у манчжурському місті Сахалян (нині це місто Хейхе в Китаї). Побачивши, що у місцевих селян-повстанців – переважно допотопні мисливські рушниці, отаман налагодив підпільну закупівлю зброї у китайців. Займався цією нелегкою справою (бо уряд Китаю співпрацював з радянським, допомагаючи затримувати повстанців) ще один козак родом з Полтавщини – Микола Негрій. Фактично, «гвардія» Зазейського повстання складалася з українців. З Полтавщини тут були козаки Онисенко, Дмитренко, Золотайко, Голомата, Пугач, Марченко, Халява, Козак, Карпець, Лит-

Микола Корженевський, 30.09.1916 року. На звороті світлина – підпис майбутнього головнокомандувача Амурської армії українською мовою: «Шлю вам для вшлону рідної нації. Як зараз я бачу: наш сад, рідна хата, і двір, і комори стоять... Там верби високі, мов пишні дівчата, завітчані гарно в барвінок хрещатий – качаються тихо, в городі стоять...»

виненко, Кузьменко та інші. Були й вихідці з Чернігівської та Харківської губерній, причому харківський козак Петро Коробка та декілька інших билися проти червоних ще в часи існування Української Народної Республіки – 1919 року...

9-10 січня розгорнулися бої повстанців проти червоних у селах Гильчин і Толстовка, причому у чекістських звеннях місцевих сільських ватажків з переляку зробили високими чинами: вчителя Василя Алексеева назвали білим генералом, а козацького урядника Миколу Метелицю – полковником. У ніч проти 14 січня розпочалося формування «регулярної» армії повсталі: колишні фронтовики-козаки очолювали селянські підрозділи повсталіх і навчали їх базових основ дисципліни і ведення бою. Тієї ж ночі повстанці спалили залізничний міст під Благовіщенськом – і в річку впав ешелон. Наступного дня захопили Тамбовку. Розгромили волосний виконком, знищивши документацію по збору сільгосподатку, захопили на млині і поділили борошно, взяли як трофеї 2000 рублів та дві дефіцитні друкар-

ські машинки. Штаб повстанців розташувався у сільській школі Тамбовки, сюди привели перших сто полонених червоноармійців, продзагонівців і політпрацівників.

В перші ж дні повстання охопило Гильчинську, Тамбовську, Миколаївську та Іванівську волості. У зоні повстання

Верхне-Полтавки і Неверівки. У наступні дні розстрілювали по одному полоненому повстанцю, бо мали серйознішу роботу – готувалися до штурму Піщано-Озерки. Розпочали його 1 лютого: оточені в селищі козаки й селяни зуміли надовго затримати наступ червоноармійців, перегородивши вулиці

дивно виглядала спецпостанова губвиконкому зі словами: «В связи с происходящими событиями в губернии среди ответственных работников... наблюдается растерянность, доходящая до панического страха, без видимых причин, а лишь на основании непроверенных, иногда умышленно распускаемых провокационных слухов». А про настрої тих, кого «втихомирили», у той самий час писали: «На настроении крес-

быв начальником жандармского управления у «незаконно-росийскому» Харбині. Після окупації Манчжурії Японією існувала версія про те, що він емігрував до Австралії. Дітей і дружину (Пелагея, до речі – родом зі Скородистика сучасної Чорнобаївщини) забрати з собою він не зміг – сім'я повернулася у батьківські місця й оселилася у Золотоноші. Син Каленика, Костянтин Корженевський залишився у станиці Миколаївській і поплатився за це – арештований у січні 1934-го, отримав 5 років концтабору. У Другу світову він загинув на фронті. Ще жорстокіше НКВС вчинила з трьома іншими синами Каленика. Всіх їх з однаковим формулюванням «за антирадянську агітацію» арештували в 1938 році: Олексій отримав 10 років таборів, а Афанасія та Федора розстріляли. Ще одного сина Каленика, Володимира Корженевського призвав на фронт Золотоноський райвійськкомат – з України, куди він виїхав після Зазейського повстання разом з матір'ю. У серпневих боях 1941-го підводний човен з червонофлотцем Корженевським на борту пропав у глибинах Балтійського моря... А Тимофій Каленикович Корженевський ще у 1970-х роках проживав у Золотоноші, так само, як і його брат Олексій. Подальша доля золотоноської родини Корженевських нам не відома...

До речі, у вищеперерахованих братів-повстанців Корженевських були ще й брат Пилип та сестра Федосія. Федосія померла у 20-х, невдовзі після того, як арештували її чоловіка, Афанасія Кривченка, псаломника Благовіщенського кафедрального собору станиці Миколаївської. А батька восьми дітей, фронтовика, ветерана Особливої сотні Амурського полку Пилипа Корженевського ще в 1922 році арештували чекісти за «контрреволюційну діяльність» і дали 5 років тюрми. Забігаючи наперед, скажемо: вже після «відсидки», у січні 1933 року його арештували повторно і засудили до страти. Та разом з групою інших арештантів Пилипові вдалося втекти з тюрми. Розшук не дав ніяких результатів – зрештою,

постановою УНКВС по Амурській області розшукові заходи було припинено...

У морозі буремних часів сезали не тільки люди. Не уціліло і рідне село Корженевських – Решітки, яке за останнім адмінподілом належало до Канівського району сучасної Черкащини. Півстоліття тому село взагалі шезло з карт: його поглинули води рукотворного Кременчуцького водосховища. Відселені до сусідніх Ліплявого і Озериша, решітчані зберегли переказ про те, звідки походить назва їхнього рідного села. Кажуть, село було багатим, а на вікнах і дверях усіх хат були різьблені, пофарбовані у різні кольори решітки. Можливо, й зараз десь на похмурому дні водосховища виглядає з-під мулу як часточка Атлантиди нашої історії решітка віконця хати вільнолюбних Корженевських...

Редакція «Козацького краю» висловлює щире вдячність за допомогу у підготовці публікації та надання фотодіюстрацій нащадкам повстанців Микити і Миколи Корженевських, а також – сільському голові Ліплявого (станом на 2011 рік, коли збиралися матеріали на публікацію) Василеві Нероді. До речі, його попередником на посаді був Микола Якович... Корженевський, якого, на жаль, вже давно немає серед живих, тож встановити, ким він доводився братам-повстанцям, наразі не вдалося.

ОЧОЛИЛИ БРАТИ-КОЗАКИ З ЛІВОБЕРЕЖЖЯ ЧЕРКАЩИНИ

опинився і хутір з надзвичайно символічною для нас, черкащан, назвою – Золотоношський...

В ніч проти 16 січня червоноармійці «чрезвычайного отряда» (ЧОН) спробували не впустити повстанців до Піщано-Озерки, але втекли з села, як тільки їхній командир був поранений повстанською кулею. У шестигодинному бою під Тамбовкою загинув начальник штабу прикордонного загону та п'ятеро червоних прикордонників.

По всій Амурській області знищувалися телефонні й телеграфні стовпи, позбавляючи владу можливості викликати підмогу. На 17 січня під контролем повстанців було вже 20 сіл, а ряди «Амурської армії» продовжували поповнювати добровольці.

18 січня більшовики на решті спромоглися створити військово-угруповання для протидії повсталім. До нього увійшли два бронепозиди, стрілецький і кавалерійський полки, ескадрон прикордонників, кінно-гірська артилерійська батарея та окремі загони особливого призначення – всього понад 5000 штиків. Керував каральними загонами «Военсовет» Амурської губернії – командир експедиційного загону Ватман, начальник ОГПУ Каруцький, секретар губкомом партії Грановський, голова губвиконкому Бабенко та военком Хрустальов.

20 січня в Тамбовці для протидії карателям зібралися загони повстанців з 6 сіл – понад 600 чоловік, озброєних гвинтівками і кулеметами. Гильчин охороняв гарнізон з 200 піших і 80 кінних повстанців. В умовах розгортання наступу Червоної Армії повстанці навіть зуміли розширити зону свого впливу, захопивши 21 січня села Анновка і Покровське і знищивши там податкові документи. 23 січня козацький загін захопив Костянтинівку, а 24-го вийшов до Нижне-Полтавки (ось вам ще одна символічна назва). Тут повстанцям довелося вперше вступити в бій з регулярним військом: селяни братів-отаманів Саяпніних, озброєні переважно мисливськими рушницями, зіштовхнулися із озброєними до зубів червоноармійцями 5-го стрілецького полку й отримали у бою поразку. 25 січня більшовики влаштували перший показовий розстріл козака-повстанця. «Шоу» особвідділ ОГПУ продовжив 29 січня, розстрілявши водночас десяткох селян з Грибського,

колючим дротом, але зрештою майже всі загинули. У наступні дні каральні «зачистки» тривали по всій території, охопленій повстанням.

6 лютого було оголошено про скасування військового положення у зв'язку з повним «приборканням» повстання. У рапортах значилося: 300 повстанців знищено, 1200 взято у полон. І після цього розстріли полонених повстанців тривали: в окремі дні закатовували до 30 чоловік водночас. У бадьорих звітах писали, що «гідроконтрреволюції» остаточно знищено... Та вже в ніч проти 2 березня Миколаївську – рідну станицю братів Корженевських, які встигли відступити за китайський кордон, штурмував повстанський загін. 10 березня загін повстанців захопив хутір Волковський, ліквідувавши часового-червоноармійця і партпрацівника та посадивши в кутузки трьох місцевих селян, які допомагали більшовикам. Знищили документи, прихопили печатку сільської ради та коней і зникли у невідомому напрямку...

Села буквально перетрушували чекісти, та ні нові показові розстріли, ні залякування на «бесідах» із селянами не допомагали. У 12 повсталих селах вилучили всього 20 одиниць зброї – решту селяни приховали «до кращих часів». Щоб втихомирити населення, більшовикам довелося зменшити податок удвічі (а в окремих населених пунктах – до 8 разів). З органів місцевої міліції перевели на службу в інші місця третину особового складу – тих, хто найбільше «насолив» амурським козакам.

21-30 квітня відбувся судовий процес над 60 повстанцями. Прокурор губернії Покровський «проштрафився», заявивши всупереч партійній версії: «З політичного боку немає ніякої можливості охарактеризувати рух як «куркульський». Куркулів серед учасників не більше восьми». Серед підсудних були і бідняки-селяни, і службовці, і навіть один робітник. На суді не показали жодного вилученого ствола міфичної «американської зброї» і жодного підробного рубля, хоча чекісти активно розповсюджували чулки про те, що повсталі друкували фальшиві гроші. Зате не вдалося приховати, що серед засуджених – багато героїв-ветеранів «німецької війни», нагороджених навіть Георгіївськими хрестами.

На фоні більшовицьких розправ над «переможеними»

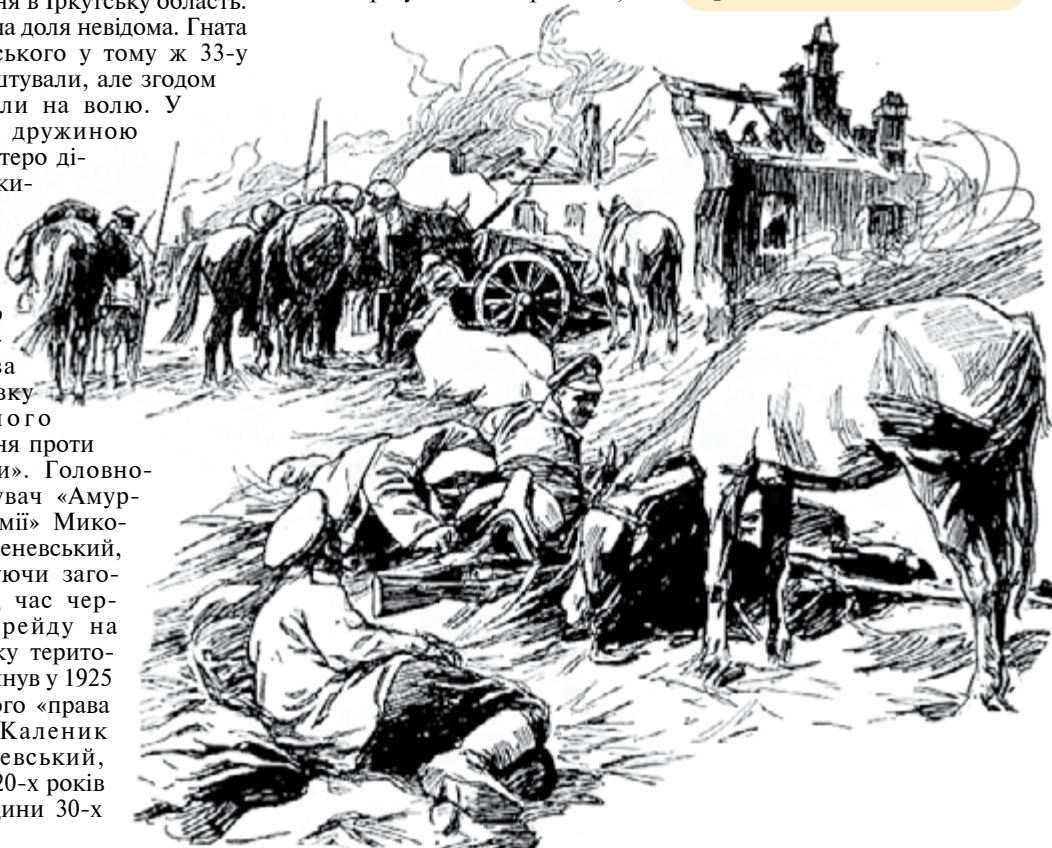
тян сказувались амурські події: крест'янство ждало «что-то» і задержувало уплату налога».

Чергова хвиля розправи над повстанцями була у травні – знищували тих, хто повернувся з Китаю, повіривши брехливій «амністії». Всього у ході розстрілів повстанців було закатовано не менше тисячі козаків і селян – явно не адекватне покарання за повстання проти надмірного гніту податків, у ході якого загинуло близько 60 партпрацівників і червоноармійців. Сучасною православною церквою Росії канонізований як новомученик розстріляний за підозрою в участі у Зазейському повстанні священник Михайло Новгородов. Під час масового розстрілу повстанців більшовиками, він впав до ями, поранений у плече. Допоміг вибратися з ями іншому пораненому, 17-річному хлопчині, який зумів утекти і пізніше розповів про те, що сталося, односельцям. А сам священник вибратися з ями не встиг – привезли наступну партію на розстріл, після чого засипали землею і вбитих, і поранених...

А що ж сталося із нашими земляками, братами Корженевськими? Після придушення повстання усі вони встигли перетнути китайський кордон. Павла Корженевського арештували у 1933 році, коли він тихцем переїждував родину. Разом з дружиною і сімома дітьми його відправили на спецпоселення в Іркутську область. Подальша доля невідома. Гната Корженевського у тому ж 33-му теж арештували, але згодом випустили на волю. У нього з дружиною було п'ятеро дітей. Микиту Корженевського у жовтні 1938-го розстріляли «за підготовку збройного повстання проти радвлади». Головнокомандувач «Амурської армії» Микола Корженевський, командуючи загonom під час чергового рейду на радянську територію, загинув у 1925 році. Його «права рука», Каленик Корженевський, з кінця 20-х років до середини 30-х

Кінний козак Амурського полку

ПОЛЯРНИК З ЛИСЯНКИ ТОВАРИШУЄ З ПІНГВІНАМИ АНТАРКТИДИ І ВБОЛІВАЄ ЗА ЛЮДЕЙ УКРАЇНИ

Українські полярники, які перебувають на станції «Академік Вернадський» в Антарктиді, розповіли «Голосу Америки» про специфіку роботи 28-ї української антарктичної експедиції під час війни. На станції – 22 працівники. «Голос Америки» обрав чотирьох з них для спілкування по ключових напрямках наукових досліджень, які проводить станція. Одним із співбесідників видання став метеоролог станції Олександр Полудень, уродженець міста Лисянки, що на Черкащині.

В непростих умовах війни формувалася склад експедиції. Свій слід війна лишила і на шевроні – позначці, яка може характеризувати 28-у антарктичну експедицію. Її учасники придумали оригінальний макет шеврона, на якому зображені пінгвіни і є напис. З одного боку це «Привіт, Марс» (англійською – Hi, Mars), як вітання землян космосу, з іншого ж боку – назва американських систем залпового вогню HIMARS, які стоять на озброєнні ЗСУ...

Олександр Полудень розповідає про роботу своєї трійки гідрометеорологів. Вісім разів кожної доби, через кожні три години група лисянця фіксує, кодує і передає телеграмою результати метеодосліджень, якими користується весь світ. Також у них є гідропост, який вичає стан океану, солоності й температури води, приливів, відливів. Також метеорологи досліджують стан льодовиків, фіксують їх танення, появу тріщин, печер і підземних озер. Спільно з британцями з BAS (British Antarctic Survey) проводять озонотричні спостереження і фіксують виснаження озонного шару, бо якраз над Антарктидою є озонна діра...

Підтверджує наш земляк-полярник і наявність проблем глобального потепління. «На нашій станції проводяться спостереження з 1947 року, – говорить Олександр Полудень. – Ми будемо графік і бачимо, як середньорічна температура змінюється. Майже 80 років назад середньорічна температура на нашій станції складала $-5,5^{\circ}$, а зараз середньорічна $-1,2^{\circ}$. Потепління на $4,3^{\circ}$. За 80 років ми бачимо постійний тренд зростання температури».

Сама Антарктида вже має помітні втрати в екології, які відбуваються фактично на очах в українських полярників. Через потепління льодові острови втрачають впізнавані обриси, повністю чезає плаваючий лід і це вже спричинило зниження кількості популяцій морських леопардів і тюленів-крабодів...

Як і кожна працююча людина, полярники мають вихідні і вільний час. «Голодні» до позитивних й екзотичних новин материкові ЗМІ часто публікують відео та фото з Антарктиди, які учасники експедиції посягають у соцмережах. Була курйозна ситуація, коли полярникам станції Вернадського довелося прокопувати в снігу глибоченний рів-дорогу до причалу, а ЗМІ побачили фото, прочитали жартівливий коментар полярників і на повному серйозі розтиражували «новину» про те, що рів нібито має захищати станцію від нашествия пінгвінів...

Насправді, науковці станції чудово співають з усіма тваринами Антарктиди і значно більше переживають за те, що робиться у Європі та рідній Україні, де «пінгвіни» з країни по сусідству вбивають мирних людей, палять поля й будинки і тільки збільшують цим екологічні проблеми планети...

Одним з найбільш відомих фото, зроблених українцями в Антарктиді, стала світлина Олександра Полудня з червоно-чорним бойовим прапором 43-ї окремої артилерійської бригади ЗСУ імені гетьмана Тараса Трясила. З прапором друзів-артилеристів літаком і кораблем він побував у декількох країнах і зрештою розгорнув його в Антарктиді.

До речі, на День Соборності наприкінці січня Полудень знову відзначився оригінальним фото на підтримку ЗСУ: знімок скомпонували разом з другом, колишнім кухарем станції Вернадського Артемом Ігнатенком, який нині аеророзвідник і воює під Бахмутом. За тисячі кілометрів один від одного два українці тримали синьо-жовтий прапор нашої держави, поєднаний докупі...

МОНТЕ: КОМАНДА З МОНАСТИРИЦА, ЯКА ПЕРЕПИСУЄ ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОГО КІБЕРСПОРТУ

Їм аплодує весь світ, а вони вчать його гаслу «Слава Україні!», принципово не тиснуть руки росіянам і віддають гроші на ЗСУ! Видання «ШоТам» розповіло Україні історію молоді, але дуже перспективної команди українських кіберспортсменів.

Monte — колектив з містечка Монастирище на Черкащині, який змусив світову кіберспільноту усвідомити, що росіяни з українцями — не один народ. Команда не тисне руки росіянам, віддає гроші ЗСУ і прославляє Україну на весь світ кіберспорту.

«Наче хтось написав якийсь фанфік. З'явиться якась команда, і приїде вона на перший турнір, скаже: «Слава Україні!», всі відповідатимуть: «Героям слава!», всі стануть вболівати, і вони виграють. І ти думаєш: «Кльова історія — її, напевно, написав штучний інтелект, але це нереально». І тут таке дійсно відбувається», — каже про них Віталій Волочай, кіберспортивний коментатор.

Їхня стихія — міжнародні змагання з комп'ютерної гри Counter-Strike. Не всі знають, але ігри «в стрілялки» давно стали окремим видом спорту, й українці в ньому чемпіони. На жаль, попри велику війну, деякі українські команди досі

грішать співпрацею з росіянами. Але не хлопці з команди Monte.

Команда Monte з'явилася не так давно — у 2021 в місті Монастирище на Черкащині. Її заснував геймер Володимир Велетнюк разом з однодумцем Дмитром Вовком.

«Назву думали-думали-думали, а потім вирішили, що оскільки ми двоє з Монте... Це скорочено ми говоримо в Монастирищі, типу такий сленг. Ми говоримо не «в Монастирищі», а всі говорять «в Монте», — Володимир Велетнюк, співзасновник Monte.

У логотипі команди об'єднали герб України та рідного міста. За перші два роки існування Monte виграли 4 європейських турніри з 10. Коли почалася повномасштабна війна, хлопці зіткнулися з проблемою. Іноземці не розуміли, чому Monte відмовляються тиснути руки росіянам. Та вимагають виключити представників країни-агресорки зі змагань. Хлопців засуджували, але вони стояли на своєму, і їхня принципивість перемогла. За відданість своїй країні вони отримали ще більшу популярність у світі кіберспорту.

І хоча росіяни досі допускають до змагань, усі тепер розуміють, що вони — не віртуальні, а реальні вороги українців.

У 2023 році команда з Черкащини увірвалася до елітного турніру в Парижі та пройшла до 1/4 фіналу. А також посіла 8 місце серед усіх команд з гри в Counter-Strike за кількістю зароблених грошей. Дохід команди став вищим за річний бюджет рідного Монастирища. Заробітки дозволяють гравцям фінансово підтримувати ЗСУ, а популярність — залучати добродіїв на додаткову допомогу українським військовим.

У 2024 році команда Monte додала на свої футболки цитату Шевченка: «Борітеся – поборете!» і його портрет.

Попереду в команді нові досягнення, і найголовніше — наша спільна Перемога.

ДО ФОРМУВАННЯ КОЛОНИ ДЛЯ ЗСУ ДОЛУЧИЛАСЯ... «ЗІРКА» ЄВРОПЕЙСЬКОГО ФУТБОЛУ

Волонтери з Черкас, аграрії Золотоніського і Черкаського районів та знаменитий на весь світ футболіст іспанського клубу, але уродженець Черкас разом сформували чергову колону автотранспорту для бійців ЗСУ на передовій.

Про це повідомив на своїй фейсбук-сторінці начальник Черкаської ОВА Ігор Табурець.

«Цього разу передали нашим оборонцям у кілька підрозділів +6 одиниць транспорту. Різного призначення. Усі автівки пройшли ТО і вже попрямували туди, де їх чекають. Дякую за цей автотранш Фонду допомоги та надії та його партнерам, інвестгрупі ТІМЕ, аграрію з Черкаського району Борису Бурлаю та нашому футболісту Артему Довбику. Тримаємо стрій!», - говорить Ігор Табурець.

У П'ЯТІРЦІ ПЕРЕМОЖЦІВ ВІДБОРУ АГЕНТСТВА США З МІЖНАРОДНОГО РОЗВИТКУ - «ВОЛЯ» З ЧЕРКАЩИНИ

Вже помита і почищена картопля у вакуумній упаковці – давно вже не новина на прилавках продуктових магазинів Європи, але у нас її можна бачити ще не часто. Схоже, поправку в асортимент цих магазинів невдовзі внесе підприємство із Золотоніщини, за допомоги міжнародних партнерів.

У травні минулого року Агентство США із міжнародного розвитку USAID оголосило в Україні початок відбору грантових заявок з підтримки підприємств по переробці картоплі. Бюджетом цієї програми передбачалося фінансування лише 5 підприємств зі всієї України. Кошти, які агенція вкладає у розвиток українського картоплярства у 2024 році – 26 мільйонів гривень.

Наприкінці січня 2024-го став відомий список переможців грантового проекту, - до п'ятірки увійшло підприємство «Воля», що у с. Бубнівська Слобідка на Золотоніщині. Це сільськогосподарське товариство має не лише потужності для вирощування коренеплодів, а й обладнання для переробки та потужності для зберігання. Зокрема - овочесховище з холодильними камерами європейських виробників. Загалом же господарство може вирощувати більше 15 тисяч тон коренеплодів на рік.

- Фінансова підтримка від федерального уряду США у цьому гранті не покриває 100% вартості обладнання та технології, вона надається у співфінансуванні 50:50, - говорить співзасновник інвестиційної групи «ТІМЕ», в яке входить господарство «Воля» Юрій Ткаченко. - Ми бачимо перспективу розвитку овочівництва у нашому регіоні і готові фінансувати такі проекти для забезпечення продовольчої безпеки країни.

- Отримавши цей грант, ми плануємо встановити нову,

сучасну лінію з чищення та вакуумування картоплі, - коментує директор СТОВ «Воля» Олексій Головка. Зараз ми завершуємо тендерні процедури із закупівлі обладнання – визначаємо переможця-постачальника.

Окрім умови співфінансування, головною умовою гранту від USAID є збільшення потужностей переробки шляхом утворення своєрідної кооперації із фермерами-одноосібниками, селянськими фермерськими господарствами тощо.

ЧЕРКАЩАНКА ЗМІНИЛА ЛЬОДОРУБ АЛЬПІНІСТА НА АВТОМАТ ВОЇНА

У лютому 2022-го Анастасія Скрипченко вирішила: Еверест почекає, наступні прапори вона встановлюватиме у визволених містах України...

Два роки тому група альпіністів із України підкорила найвищий пік Америки й розгорнула синьо-жовтий державний прапор на головній вершині південної і західної півкулі планети – горі Аконкагуа в Андах. Серед тих, хто звершив це сходження, була і досвідчена альпіністка з Черкаса Анастасія Скрипченко. Це сталося у лютому 2022-го, коли до повномасштабного вторгнення росії залишалися лічені дні...

«Наша межа пройшла по горі Аконкагуа, найвищій вершині Америки – 6962 метри. Гора непроста, але нереально прекрасна. Вона нас впустила й відпустила, побалувавши таким спектром погодних умов, які не бачили в цих краях останні десятиліття років, у тому числі грози, блискавки, град та штормовий вітер 85 м/г, але на вершині – видимість до обох океанів», - ділилася тоді враженнями Анастасія Скрипченко.

Понад 130 альпіністів загинули за весь час (з 1926 року) сходжень на Аконкагуа – через падіння, серцеві напади, гіпотермію та ускладнення висотної хвороби. 6 лютого 2022 року помер, не добравшись до вершини, бізнесмен з росії, топ-менеджер нафтопереробного холдингу, одного із спонсорів повномасштабного вторгнення в Україну. Через якихось пару днів після цього наші альпіністи підкорили

цю вершину і розгорнули прапор України на самій маківці Аконкагуа...

Після того триумфу Настя ще відсвяткувала свій день народження (16 лютого) у мирних умовах, готуючись до підкорення Евересту. Та заброньовані для поїздки квитки забрали не встигла – росія, альпіністів з якої черкащанка не раз зустрічала на гірських стежках, розпочала підлу повномасштабну війну.

Влітку 2014 року, після вторгнення росії до Криму й Донбасу, Анастасія Скрипченко піднялася з друзями на знакову для альпіністів гору Монблан і разом з ними розгорнула на найвищій точці Західної Європи прапори України й Черкаської області. Але в лютому 2024-го, коли росія зважилася вже на повномасштабну, неприховану агресію і масове воєнне вторгнення, Настя вирішила, що свої наступні прапори розгортатиме вже у звільнених від ворога

містах. У наступні місяці 2022-го Київська бригада тероборони, до якої альпіністка пішла служити, звільняла від російських окупантів населені пункти Київщини, билася за Бахмут, викидала ворога з міст і сіл Харківщини...

Нині Анастасія Скрипченко - заступниця командира 251 окремого батальйону Сил тероборони ЗСУ з морально-психологічного забезпечення.

В інтерв'ю виданню «Грунт» черкащанка зазначила:

«Я прийшла в армію на початку повномасштабного вторгнення справді на хвилі загального патріотизму. У мене вже майже були куплені квитки, щоб летіти і підійматись на Еверест. А підкорення Евересту – це мрія кожного альпініста. Я потім думала, що могла (теоретично) поїхати за кордон і спокійно собі жити... Але завжди приходила до одного висновку – не могла б, я просто б так не змогла, це не було б спокійне життя для мене, тому я тут. Зараз мене тримає відповідальність. Моя посада передбачає спілкування, багато спілкування. Я знаю ледве не кожного з батальйону, чим він живе. Крізь мене так само проходять, на жаль, історії загиблих, полонених. Я знаю їх сім'ї, дружин, дітей. Моя мотивація – це відповідальність за бійців. Заради них я не маю права здатися і маю знаходити сили, щоб підтримувати їх...»

ПРОТЕСТ ПАРАЛІМПІЙЦІВ У СОЧІ ПРОТИ ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ ДО КРИМУ ОЧОЛИЛА СПОРТСМЕНКА ІЗ ЗОЛОТОНІЩИНИ

Коли Людмила Павленко вилетіла до столиці Зимових Паралімпійських Ігор-2014, наша землячка ще не знала, що їй судилося увійти в історію не лише як найрезультативнішої чемпіонки збірної, а й як символу протесту в спорті проти російської агресії...

У Стародавній Греції на час проведення Олімпійських ігор припинялися всі війни й оголошувалося священне перемир'я – екехія. У новітній же історії змагань саме війна тричі спиняла їх проведення. Через Першу світову війну не відбулися Ігри-1916, Друга світова війна завадила Олімпіадам 1940 та 1944 років. Натомість, у XXI столітті росія цинічно й грубо порушила ці правила. І якщо у 2022 році повномасштабне вторгнення в Україну розпочала принаймні через 4 дні після завершення Зимової Олімпіади в Пекіні, то російське вторгнення до Криму стартувало 20 лютого 2014 року, просто під час Зимової Олімпіади в Сочі.

Після неї, у перші дні березня 2014 року розпочалася й Паралімпіада-2014. Спортсмени, які прибули на неї з України, були рішуче налаштовані заявити перед усім світом, безпосередньо у російському Сочі: агресія росії проти суверенної держави має бути покарана!

У неофіційному загальнокомандному заліку синьо-жовта дружина посіла четверте місце, а з 25 здобутих неї медалей три (брон-

зову, срібну й золоту!) виборола спортсменка родом з Черкащини Людмила Павленко. Саме їй і випала честь стати прапороносцем на офіційному закритті Паралімпіади. Черкащанка сповна скористалася цією нагодою для протесту – на церемонію з'явилася в укра-

їнському вінку і з синім написом на жовтому одязі «МИР» - українською, яку і росіяни розуміють, та англійською мовами. Російські організатори церемонії вимагали прибрати напис, але Людмила твердо настояла: вона вийде з прапором своєї держави на цере-

монію лише з цим написом. Відстояти свою позицію Людмилі допомогли спортсмени з інших країн, які згуртувалися навколо черкащанки і доводили організаторам церемонії елементарний факт: у слові «мир» нічого поганого немає і бути не може, заявили, що вони теж усі – за мир. Тільки тоді представники організаторів росії відступили...

Пізніше 32-річна Людмила розповіла журналістам: чоловік напроорокував їй перед поїздкою повний комплект медалей – і вгадав; шестирічний син рекомендував мамі на лижних перегонах «мчати так, наче до нього додому поспішає» - і вона дотрималася

цих рекомендацій малого «тренера». Не було порадників лише у справі того, як відстояти своє право на протест, але вона його реалізувала завдяки спонтанній єдності і підтримці спортсменів з інших країн...

ДОВІДКА

Людмила Павленко народилась 16 вересня 1981 року в селі Дмитрівка Золотоніського району Черкаської області. Багаторазова чемпіонка та призерка чемпіонатів і кубків світу з лижних перегонів та біатлону. На час Паралімпіади в Сочі вже мала перемоги на всесвітніх змаганнях у Європі: чемпіонка і срібна призерка з біатлону та бронзова призерка з лижних перегонів Кубка світу-2009 у м. Сьюсьоен (Норвегія), срібна і бронзова призерка з біатлону та дворазова бронзова призерка з лижних перегонів чемпіонату світу 2009 року з лижних перегонів та біатлону у м. Вуокатті (Фінляндія), виборола декілька медалей на Паралімпійських іграх у італійському Турині-2006 та канадському Ванкувері-2010.

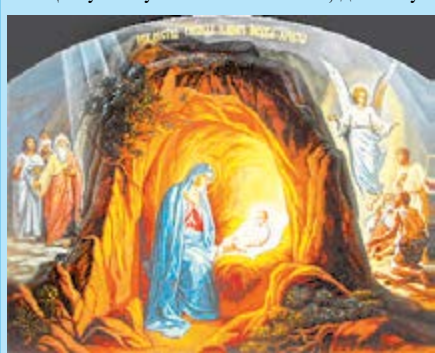
Після трьох медалей у Сочі дівчина родом з козацького села на Золотоніщині того ж, знакового для держави 2014 року стала переможницею у номінації «Персональні здобутки» конкурсу «Десять видатних молодих людей України».

Православне розуміння посту

Цього року 18 березня Ми вступаємо у Великий Піст, і маємо розуміти, що піст має велике значення для кожного із нас!

Зробивши історичний екскурс, можемо помітити, що піст сучасник людства. Він був першою заповіддю людині і полягав у обмеженні вживання плодів пізнання добра і зла: "І заповів Господь Бог людині, сказавши: від усякого дерева в саду ти будеш їсти, а від дерева пізнання добра і зла не їж від нього, бо в той день, коли ти з'їси від нього, смертю помреш" (Бут. 2. 16-17). Все було дозволено і людина не мала ні в чому потреби, обмеження було мінімальним. Саме це обмеження мало на меті виховання сили волі людини. Людина була створена за образом і подобою Божою і на відміну від решти творіння була наділена свободою волі, свободою обирати між добром і злом. Порухення заповіді відкрило двері злу, страданню і смерті у світ всього творіння. Нестриманість, насамперед, позначилась і на стійкості людини, на її силі волі. Згрішивши одного разу, людина стала слабшою і більш вразливою для зла. В підтвердження цих слів згадаймо власний досвід першого свідомого падіння в гріх. Зробити перший крок тяжко, навіть під впливом великої спокуси, здається Сам Бог через наше сумління оберігає нас від падіння, та якщо людина не знаходить в собі необхідної сили волі, вона падає. Згрішивши перший раз, ми стаємо більше схильними до гріха і наступного разу падаємо під впливом меншої спокуси. Подолавши докори сумління, людина зникає до гріха, котрий починає панувати над свободою її волі. Гріх подібно інфекції робить нашу волю слабкою і викликає у нас схильність до зла, яке в свою чергу подібно отруті умертвляє людину не лише фізично, а насамперед духовно. Щоб звільнитися людині з такого стану, необхідні дві умови – це Божа благодать "яка немичне лікує і те що втрачається поповнює" і прояв доброї волі людини. Бог простягає руку допоміж кожній людині, але зробити крок назустріч вдається не кожному, через слабкість власної волі. Силу волі людина повинна зміцнювати протягом всього життя і найперше в боротьбі зі спокусами, які спричиняє ворог роду людського. Стримуючи в собі розвиток зла людина стримує власне тілня.

Саме вихованню сили волі і служить такий древній засіб як піст. Ми бачимо, що піст був важливим для людини ще до гріхопадіння, а після того, як зло заразило людину, він є просто життєво необхідним. Багато християн, можливо навіть на рівні підсвідомому, розуміють необхідність посту, проте не всі правильно його використовують, а іноді просто спотворюють його призначення. Призначення посту – полягає у відновленні людини, у лікуванні від зла, у вихованні доброї волі людини. Цей процес є не простим і вимагає певних зусиль від людини, насамперед широго бажання змінитися. Деякі з християн, наштукуючись на перешкоди власної слабкості не бажать зробити над собою зусилля й дотримуються посту поверхнево, проявляючи лукавство. В такому випадку піст, який повинен провадити людину до спасіння, стає приводом до загибелі. Щоб уникнути такої небезпеки, до посту слід підходити з ширістю і обережністю.

Для людини невідомої здається немислимим дотриматися всіх вимог православної традиції посту, проте не слід лякатися, а закликати на допомогу Бога і власний життєвий досвід. Варто пригадати початок власного життя, коли для нас недосяжними були прості речі: ми не вміли ходити, розмовляти, читати й писати й багато чого іншого, але людина здатна вчитися, це саме стосується і практики посту.

Іншою поширеною небезпекою, яка спотворює суть посту, є нерозуміння того, що піст є лікувальним засобом для людини і не може бути "жертвою Богу", як деякі неправильно розуміють. Бог не потребує від нас таких жертв, а через піст ми лише вдосконалюємося і наближаємося до Творця. Небезпека, від розуміння посту як "жертви", криється у розвитку марнославства. Людина, яка постиг лише для того, щоб "догодити" Богу, починає відчувати неправду і згубу "святість".

Сприймаючи піст як лікувальний процес для душі і тіла, християнин повинен визначитися з власними "хворобами", тому піст без покаяння є немислимим. Просте утримання від деяких видів їжі є дією і нічим іншим. Можливо така дієта і покращить стан тіла, але належного "оздоровлення" людині, не принесе. Майже всі тілесні хвороби людини є наслідком пристрастей, тобто хвороб "духовного" плану, тому оздоровлення людини слід починати саме з них. Пристрасті людини подібні до жаринок, які тліють в плоті і при створенні певних умов, особливо коли людина веде нестриманий спосіб життя, ці вогниці розгораються до величезних багат, які спопеляють людину з середини. Напевно кожна людина відчувала при хворобах, особливо простудних, жар в своєму тілі. Цей стан, коли від підвищеної температури, все тіло стає слабким і розум перебуває ніби в тумані, подібний до стану людини котра палає пристрастю. Така людина не може тверезо мислити і повноцінно керувати своїми вчинками. Єдиний спосіб вгамувати пристрастний вогонь – це стримувати себе. Як вогнище без хмизу поступово гасне, так і пристрасть без потакання їй вгасає.

Перебуваючи в полоні пристрастей, людина часто схильна до самообману і не бажав визнавати свого "хворобливого" стану, тому лише усвідомлення власного стану, яке неможливе без сповіді, також бажання "вилікуватись", що є покаянням, разом з постом, який є стриманням, допоможуть їй звільнитися від "хвороб" духовних і тілесних.

Під час посту Церква закликає своїх вірних найперше до стримання, проте одного стримання від гріховних проявів для користі людини є замало. Стримуючи в собі гріховне, християнин повинен розвивати і збагачувати в собі почуття милосердя і любові до ближнього. "Усяке роздратування, і лютість, і гнів, і крик, і лихослів'я з усякою злобою нехай будуть знищені у вас; а будьте один до одного добрими, милосердними, прощайте один одному, як і Бог у Христі простив вам." (Еф. 4. 31-32) – повчає нас апостол Павло.

Піст це той час коли ми повинні нарешті здійснити свої добрі наміри і вже не відкладати їх надалі, це час віддавання боргів духовних, боргів пошани батькам і рідним, боргів любові ближньому.

Піст це час тяжкої праці над собою. Християнин повинен проаналізувати свої почуття, бажання і мрії, тому що пусті і гріховні мрії ведуть нас на шлях загибелі. Пригнічуючи свою плоть, людина підносить свій дух, і кожне зусилля, кожна перемога над похотями наближає нас до Бога.

З повагою підготував настоятель Храму святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла м. Чигирин протоієрей Василь Циріль

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ

23 лютого – 9 березня

23 лютого 1943 р. гітлерівці розстріляли Павла ГАРЯЧОГО (на фото), уродженця с.Буда-Горобіївська Канівського району Черкащини, колишнього сотника Армії УНР.

24 лютого 1865 р. у кримському місті Керч народився Іван ЛИПА, засновник українського Братства тарасівців, письменник, український комісар Одеси (1917), міністр віросповідань УНР (1919).

24 лютого 1873 р. народився Іван РОТАР, голова української "Просвіти" у Катеринодарі на Кубані.

24 лютого 1919 р. народився Петро ФЕДУН-ПОЛТАВА, публіцист, майор УПА.

25 лютого 1738 р. загинув у бою з татарами літописець Григорій ГРАБ'ЯНКА, соратник гетьмана-мученика Павла Полуботка.

25 лютого 1871 р. у Новограді-Волинському на Житомирщині народилася Леся УКРАЇНКА (Лариса КОСАЧ).

25 лютого 1887 р. народився Василь ШКЛЯР, член Центральної Ради, старшина Армії УНР.

25 лютого 1946 р. загинув у бою з енкаведистами полковник УПА ГРЕПТ-РІЗУН (Василь АНДРУСЯК).

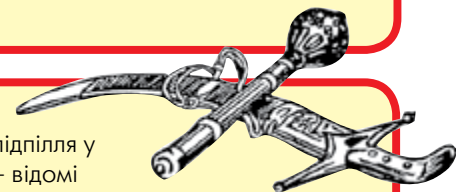

27 лютого 1942 р. під час масового розстрілу гітлерівцями членів українського націоналістичного підпілля у Бабиному Яру загинули Олена та Михайло ТЕЛІГИ – відомі поетеса та бандурист, громадські діячі.

28 лютого 1890 р. народився Осип СОРОХТЕЙ, художник, член "Артистичної горстки" УСС та Пресової квартири УСС.

Наприкінці лютого 1922 р. в московській катівні загинув отаман ОРЛИК (Федір АРТЕМЕНКО).

28 лютого 2022 р. Україна офіційно подала заявку на вступ до Європейського Союзу.

1 березня 1901 р. народився Степан ЩЕРБАК, герой Другого зимового походу.

2 березня 1980 р. помер письменник Павло ШТЕПА, уродженець станиці Новодмитрівська на Кубані, член УВО та ОУН.

3 березня 1890 р. народився Герасим НЕСТЕРЕНКО (холоднорський отаман ОРЕЛ).

3 березня 1921 р. загинув звенигородський кошовий Вільного козацтва Семен ГРИЗЛО (на фото).

4 березня 1750 р. відновлено гетьманство в Україні.

4 березня 1952 р. загинув художник УПА Ніл ХАСЕВИЧ.

5 березня 1878 р. народився Ілько ГАВРИЛЮК, сотник УГА, поет, учитель.

5 березня 1882 р. народився Ярослав ВОЄВІДКА, командир 1-го гарматного полку бригади УСС Галицької армії.

5 березня 1950 р. у бою з москowitzами загинув командувач УПА Роман ШУХЕВИЧ.

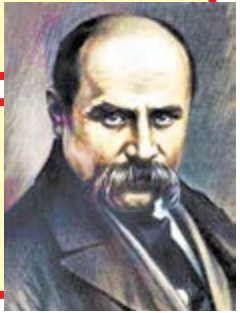
6 березня 1892 р. народився Іван ЧМОЛА, організатор Пласту, командир 3-го полку Січових Стрільців, полковник Армії УНР.

7 березня 1882 р. народився Гриць КОССАК, командант Легіону УСС.

8 березня 972 р. від рук печенігів загинув славетний київський князь СВЯТОСЛАВ ХОРОБРИЙ.

8 березня 1908 р. народився Тарас БУЛЬБА-БОРОВЕЦЬ, отаман УПА "Поліська Січ".

8 березня 1930 р. в бою загинув черкаський отаман Андрій БЛАЖЕВСЬКИЙ.

9 березня 1814 р. у Моринцях на Черкащині народився Тарас ШЕВЧЕНКО.

9 березня 1865 р. театр Омеляна БАЧИНСЬКОГО зі Львова на Шевченківському вечорі в Перемишлі вперше виконав гімн "Ще не вмерла Україна".

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №18773-7573ПР від 18.01.2012 р.

Козацький край
Засновник –

Чигиринська ГО «Вільне Козацтво Холодного Яру»

Головний редактор – Олег ОСТРОВСЬКИЙ

Редактор випуску – Петро ДОБРО

ГАЗЕТА РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
вул. Надпільна, 330, к. 4, м. Черкаси, 18005,
тел. (067) 473-66-72 (Telegram, Viber)
E-mail: Cossack_land@i.ua

Газета віддрукована в ФОП Журило С.Д., м. Черкаси, вул. Кобзарська, 1а. Тираж – 2000 екз. Замовлення №177.